

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitetele școlare și part. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

Publica după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

De număr 3 lei.

Oameni mici de suflet

au deslănțuit în sinul neamului nostru *după confesiunea*. Și numai asta ne-a mai lipsit acum. N-am fost și nu suntem destul de dezbrăcați și învrăjbiți pe chestii politice, ci trebuie acum să ne mai urim și persecutăm pe principii de credință. Doamne, până unde am ajuns cu logica și moravurile noastre de după războiu.

Se pare, că norocul ne-a orbit cu totul încât numai vedem prăpastia către care mergem. Până eram supuși, năcăjiți sub stăpânirea streină, deși despărțiți în două confesiuni, totuși puteam trăi în bună liniște și armonie unii cu alții. Pericolul comun ne legase așa de solid la olaltă încât totdeauna pășiam unitari față de toate atacurile, ce erau îndreptate contra noastră de către cei ce nu ne voian binele. Dacă unii dintre noi erau în primejdie săriam cu toții într'ajutorul lor, fără nici-o deosebire de confesiune. Da, pe atunci știam să trăim la olaltă după prescriesele sfintei scripturi.

Astăzi însă, când suntem stăpâni liberi și independenți pe frumoasă noastră moșie strămoșească, și numai putem trăi în pace unii cu alții. Nu ne mai iubim ca mai'nainte, ci am început pe față ori în ascuns a ne urî și dușmăni unii pe alții pe chestiuni religioase, spre dauna cea mare a neamului nostru și bucuria

nespusă a dușmanului, ce-și rîde în pumni de prostia noastră.

Da, e cea mai mare prostie ce se poate închipui ca să ne urîm și prigonim pe chestiuni religioase, cari au produs certe și lupte înversunate între popoare acuma-s două-trei sute de ani, iar nu astăzi în secolul luminei și al libertății popoarelor și indivizilor.

Inzădar; răulăcioșii nu voesc să vadă absurditatea acestui lucru. Conduși de ambiții deșarte țes încontinuu intrigi, asmuță pe oameni unii contra altora și caută toate prilejurile pentruca să loviască în cei ce nu sunt de o credință cu ei.

În urma acțiunii nefaste a acestoroameni pălîma și se șicanează și persecută astăzi la noi pentru chestiuni religioase o mulțime de indivizi nevinovați.

Între multele cazuri de șicane și persecuții de aceasta natură pe cari le-ași putea înșira aci, să-mi fie îngăduit a aminti numai cazul meu propriu. Iubiții colegi și on, celiiori ai aceste reviste vor fi auzit poale că subsemnatul a fost transferat lunile trecute la Cluj. Ei bine, să se știe astăzi, că transferarea din cestiune, pe care nici când n-am cerut-o, zic s-a făcut tot în urma intrigilor și agitațiilor confesionale, puse la cale de către oameni, cari n-au alta mai bun a face, decât a ațâța și alimenta ura dintre frați.

Și imi iau voie a întreba acum pe toți, cei ce cunosc bine trecutul și prezentul meu, să spună cu ce m-am făcut eu cândva vinovat față de ori cine și orice, că am fost și sunt fiu credincios al bisericii mele române unite ?

Superioritatea mea școlară a revenit în scurtă vreme asupra respectivului ordin de transferare. Intrigile și agitațiile pe chestiuni confesionale dăinuiesc însă mai departe. Ele se vor tot înteți, pricinuind pagube morale și materiale între fii aceluiși neam. Lupta confesională se va estinde pe teate terenurile vieții noastre de stat și atunci va însemna un adevărat pericol național.

Denunț deci acest fapt tuturilor celor cu răspundere în această țară precum și tuturilor oamenilor cinstiți și cumunți pentru ca cu o clipă mai de vreme să se ia de către toți cele mai riguroase și eficace măsuri de împotrăvire și stăvilire a răului. *Marian Sasu.*

Ideal — cea dintâi deziluzie.

Era în vremurile când omul învăța vîersurile frunzelor tremurînde și cîntecul undelor albastre...

Acolo după lunca florilor se împreună ceriul cu pămîntul; atunci plecă omul întîiu în lume, vroia să atingă ceriul cu funtea lui și ce durere... bolla albastră fugea de el și-și scâldea frumsețea și poala hainelor pe vîrfurile munților și munții erau departe:

Omul plecă și ajuns în vîrfurile munților văzu că bolla e aceeaș nesfîrșită... ceriul parcă era mai sus...

Nu s'a mai întors apoi... Marginile ceriului îl chemau, dar oricît s'a trudit nu le-a mai întîlnit... niciodată...

Plin de durere cât era să-și sfîrșească drumul, omul întîlni Zeișa lumii... și i-a spus baljocoritoare: — Acolo, mai departe se atinge ceriul cu pămîntul!

Era prea tîrziu, omul prea era trudit de multe drumuri...

Ion Rașiu.

Deziluzii.

La un colț de stradă treceau doi tineri, îmbrăcați în haine strălucitoare; poate își vorbeau de dragoste... Un cerșitor cu fața arsă și părul alb întinse mîna și ceru pentru o coajă de pâine...

Tânărul trecu aruncându-i o privire de mustrare că-l tulbură din visurile lui, iar copila nevinovată aruncându-i două vorbe pentru obrăsnicia lui:

— *Scărbos și caraghios...*

Eu îl priveam; cerșitorul își întoarse fața și privirile i-se pierdură spre ceriuri... era și el un om...

Ion Rațiu.

Ce fac conducătorii asociației noastre județene ?

A trecut iarăși un an de zile și asociația noastră învățăto-rească județeană n-a desvoltat nici-o muncă palpabilă. Nu s-a ținut în acest an nici baremi obisnuita adunare generală. În anul trecut s-a fost ales un nou comitet în fruntea căruia ajunsese un om care promitea mult, dar durere, că asociația noastră și în acest an a fost caracterizată prin aproape totală neactivitate.

Nici atâtă osteneală nu s-a luat din partea conducătorilor acestei asociații, ca să țină în curent pe numeroșii membrii cu ordinele ce vin dela centru. Aceste ordine se puteau publica în „Amicul Școlii”, care dupăcum să știe e și revista asociației noastre. Ori poate dela centru nu s-a dat nimic ? Dacă e așa, atunci e și mai rău de întreagă organizația noastră dăscălească.

Tot așa conducătorii asociației noastre județene trebuiau să ne țină în curent și cu ședințele comitetului, ce afirmative s-ar fi ținut în mai multe rânduri prin Alba Iulia. Apropo ! Ce e cu demisionarea președintelui ? Dacă a demisionat pentru ce nu procedează comitetul la alegerea altui președinte ? Și peste tot de ce nu se convoacă adunarea generală ? Se zvonia că aceasta adunare se va ținea la Abrud. A abzis comitetul ca adunarea generală să se mai țină la Abrud ; și peste tot când are de gând comitetul să țină aceasta adunare generală ? Nu crede on. Comitet, că ar trebui să convoace de grabă învățătorimea în adunare generală pentruca să se pronunțe asupra unor chestiuni importante dela ordinea zilei ?

Iată tot atâtă întrebări și nedumeriri asupra cărora conducătorii asociației noastre trebuie, să se declare de urgență. Aceasta o pretind interesele noastre dăscălești, cari numai pot fi mai mult neglijate.

Un Învățător.

Colectă

pentru ajutorarea familiei decedatului învățător Ioan Deva din Blaj.

Sunt cunoscut de către iubiții colegi împrejurările, cari m-au determinat să organizez această colectă. Am crezut, că

era de datoria noastră morală ca să sărim *repede cu toții* pentru ajutorarea unei familii năpăstuite, care și-a pierdut tot sprijinul. Si aveam mari nădejdi, că colegii mă vor înțelege *îndată* și vor răspunde *de grabă* cu obolul lor, fiecare, fără nici-o deosebire. Dar, n-a fost așa . . .

La apelul meu, isvorit din cel mai curat sentiment de umanitate și colegitate, au răspuns în răstimp de *aproape trei luni* numai 71 colegi cu un total de lei 4770. Întreb, unde sunt ceilalți colegi în număr de 300 irși? Aceștia așa au fost de săraci și năcăjiți încât n-au putut rupe 20—30 lei pentru văduva și orfanii unui fost coleg al lor, mort în mare mizerie? Nu cred, că acesta e motivul adevărat al tăcerii lor. Nu, și asta o dovedesc colegii, cei cari au răspuns apelului din cestiune. Și colegii aceștia își au lipsele și trebuințele lor; cei mai mulți dintre ei trăiesc numai din micul lor salariu de învățător pentru aceea totuși au știut să jertfească sume frumoase de câte 100—150—200 lei pentru un scop atât de creștinesc.

Da, aceștia au știut să jertfească pentru că ei înainte de toate au avut *inimă, simț de datorie, disciplină și solidaritate colegială*.

Iată niște calități esențiale, cari lipsesc multora dintre colegii noștri din care cauză apoi toate lucrurile dăscălești cam eșuază. Cu toate acestea nu trebuie desperat. Va veni odată timpul, când și ai noștri vor fi mai conștienți și se vor manifesta mai bine ca în prezinte

De inchiere imi iau voie a exprima în numele familiei obidite cele mai calde și sincere mulțumiri tuturor colegilor, cari au contribuit la aceasta operă de ajutorare creștinească. Bunul Dumnezeu să le răsplătească insutit. Și acum pentru o mai bună evidență las se urmeze din nou numele contributorilor dimpreună cu sumele dăruite, și anume: I. M. Sasu 100 lei, A. Ocnean 100 lei, M. Man 100 lei, N. Cristean 50 lei, L. Turoczi 40 lei, Ana Panța 30 lei, J. Kádár 100 lei, A. Maior 40 lei, M. Balogh 40 lei, A. Franz 100 lei, I. Marian 35 lei, E. Chescheș 100 lei, J. Simulescu 40 lei, E. Dr. Stoianovici 150 lei, G. Úrmössy 60 lei, S. Buceșan 40 lei, N. Szilágyi 40 lei, M. Ciura 30 lei, S. Vancea 200 lei, E. Timbuș 200 lei, Corpul didactic Zlatna 160 lei, I. Santeiu 20 lei, P. Chirca 100 lei, E. Roșu 20 lei, T. Luculeț 100 lei, A. Trifa 20 lei, E. Crișan 20 lei, V. Grozea 100 lei, F. Dicu 20 lei, C. Weinhold 50 lei, Gh. Albu 100 lei, J. Goția 100 lei, P. Opincariu 50 lei, I. Trifan 10 lei, J. Goția-Vinț 100 lei, V. Mărginean 100 lei, A. Luca 100 lei, I. Pârvu 50 lei, M. Varadi 50 lei, Rozalia Popa 50 lei, A. Duvlea 33.50 lei, Hontenzia Hința 33.50 lei, V. Zdrenghea 33 lei, V. Drăgan 50 lei, I. Barna 100 lei, D. Popescu 25 lei, I. Gligorescu 100 lei, A. Puicon 50 lei, I. Balázs 20 lei, R. Moldovan 30 lei, E. Florea 40 lei, C. Cseh 20 lei, Gr. Ursu 20 lei, M. Varga 20 lei, P. Ghiriș 50 lei, E. Roșca 100 lei, A. Ekhardt 50 lei, F. Farkas

40 lei, L. Moldovan 100 lei, I. Moldovan 40 lei, M. Dreghiciu 40 lei, B. Gál 100 lei, Corpul didactic dela școală din Deal 100 lei, V. Pop 150 lei, S. Oprean 50 lei, M. Hința 50 lei, M. Florea 50 lei, F. Nagy 100 lei, Gh. Pandur 100 lei, Ștefan Miron 60 lei, I. Aldea 100 lei. *Total lei 4770.*

Suma aceasta a fost expediată astăzi la firma care a dat lucrurile de înmormântare. Ne încassând mai mult, cu părere de rău dar n-am putut să achit întreagă factura, care dupăcum arătam într'un număr precedent, se urcă la suma de 5630 lei. Restul deci rămâne ca să fie achitat de către biata familie, care se vede n'a avut norocul să fie ajutată dupăcum mi-a fost ținta.

Marian Sasu.

Voci de pressă.

Unirea (Blaj). Literatura noastră nu ține socoteală de morală. Aproape singurul subiect al teatrelor și cinematografele este adulterul (necredința între soți). Viața noastră socială e păgână de-a binele. Se fură la codru și la drumul mare. S: fac hoții în slujbe înalte și în slujbuțele cele mici. Christos este izgonit din țara noastră. Putrejune de suz până jos. Nici satele noastre nu sunt ceeace au fost înainte de marele războiu.

Și, ceeace este mai grav, nu putem nădăjdui într'un viitor mai bun. Căci generația de mâne va fi așa cum o pregătim. Și pregătirea, pe care o dăm copiilor noștri, *Le nefericită.* Copii noștri se hrănesc din pildele noastre. Și acestea sunt rele. Sufletul lor se formează în școală. Iar în țara noastră am izgonit din școală pe Christos. Școalele bisericești s'au statificat. În școale — dar nu în toate — este iertată propunerea religiei. Ce folosesc însă una sau două ore de religie, dacă în alte cărți de școală copilul învață, că minunile din Sfânta Scriptură sunt minciuni? Ce folos, dacă cărțile de lectură, teatru și cinematograful laudă zilnic păcatul și destrăbălarea?

Zadarnică a fost truda arhierilor noștri, cari s'au năzuit să introducă religia în unele școale de specialitate, unde cresc viitorii noștri comercianți, meseriași ș. a., cari formează clasa noastră mijlocie de mâne și trebuie să fie chiagul românismului dela orașe. Ce orbie! Doar lipsindu-i pe aceștia de creșterea religioasă, i-am lipsit de cea mai puternică armă în lupta pe care vor trebui s'o poarte cu elementele competente străine și le-am deschis larg calea spre internaționala fără Dumnezeu și fără patrie.

Să nu ne anăgim zicând că aceste rele, urmări mult puțin firești ale războiului, se găsesc și în alte țări. E adevărat. Lupta răului contra binelui e generală. Dar acolo credincioșii lui Christos sunt bărbați și se ridică ca un singur om pentru apărarea credinței. Și în alte țări sunt părți rele, pline de venin, dar este și presă bună și se găsesc oameni cari o cetesc. Și în alte țări

sunt hulitori de Dumnezeu, dar creștinii buni au reușit să aducă lege aspră contra acelor. Au scos religia din școale și în alte țări, dar părinții creștini susțin acolo cu mari jertfe școale creștine, dela cele mai mici până la cele mai înalte, unde copiii lor sunt feriți de pervertire. Iar noi? Vedem răul și primejdia, dar ne închidem ochii.

A. C. Albinus.

Cărți și reviste.

Ministerul Instrucției a aprobat cu decizia dela 26 Iunie a. c. No. 831 următoarele cărți didactice de prof. *Iuliu Vuia*.

1. **Agricultura generală** pentru cl. V. a cursului primar, despre care referatul oficial zice: „Lucrarea este foarte bine întocmită, clar scrisă și conținând foarte puține provincialisme. Va fi un manual de mare preț“.

2. **Legumicultura, Pomicultura și Viticultura** pentru cl. VI., despre care refer. oficial scrie: „Lucrarea este întocmită conform principiilor provăzute în programă analitică. Manualul va servi nu numai în școală elevilor, dar și la gospodăria sate- nilor. *Manualul este foarte reușit și se recomandă a se aproba*“.

3. **Creșterea și îngrijirea animalelor** pentru cl. VII. a cursului primar, despre care referatul oficial zice: „Lucrarea dlui prof. Vuia privită în total este de o *importanță deosebită* pentru plugăria românească și în speranța că autorul ținând seamă de observațiunile făcute, sunt cu credința nestrămutată că va deveni *o care de mare viitor*“.

Cărțile vor apare în Tipografia Diecezană din Arad.

•••••

Viitorul e al copiilor.

Educatorii din Japonia lucrează pentru o mai bună înțelegere între ei.

O înțelegere între copiii tuturor națiunilor de pe glob, prin cunoașterea activităților școlare e un plan cu care educatorii Japoniei vor să contribuie la pacea universală, prin educație.

Asociațiunea imperială a Copiilor de Școală din Japonia, în fruntea căreia se află cei mai mari învățați Japonezi, stăruie că între organizațiile școlare de pe glob să se facă un schimb de fotografii, prin cari să demonstreze activitatea școlarii din toate țările și să facă școlarii să trăiască în bună înțelegere și cunoaștere exactă a situației.

Intențiunea educatorilor japonezi e ca să combată pe această cale tendințele războinice și să o rupă cu trecutul, când copii de școală erau deprinși să apere Japonia contra tuturor celorlalte țări cari ar dori să o înlănțuie. În viitor, copii japonezi vor fi educați să iubească copii tuturor națiunilor. În chipul acesta se speră ca o înfrățire între națiuni să poată deveni o realitate.

ȘTIRI.

* **Comitetele școlare și domniile particulare sunt rugați să binevoiască a trimite de urgență restanța abonamentului.**

* **La Cooperativa Învățătorilor — Aiud se primește imediat un băiat ca ucenic. Informațiuni mai de aproape dă Consiliul Cooperativei.**

* **Se aduce la cunoștința celor interesați, că alegerea "locurilor în învățământul primar s-a amânat pe ziua de 1 August a. c.**

D. I. Petrovici, noul ministru al instrucțiunii, a făcut următoarele schimbări în personalul administrației centrale a ministerului:

D. I. M. Marinescu, profesor la facultatea de litere a universității din Iași a fost numit director general al învățământului superior, în locul d-lui D. Burileanu, căruia i s'a cerut demisia.

D. Titus Patriciu, profesor secundar din Iași, a fost delegat cu conducerea direcțiunii generale a învățământului primar și normal primar al cărei titular era d. Petre Ghițescu.

D. Enache Ionescu, consilier tehnic pe lângă direcțiunea generală a învățământului profesional a fost numit inspector general al învățământului comercial din întreaga țară.

* **Posta Administrației.** D-lui M. I. în C. Cercetând după cele reclamate de D.Voastră de fapt am constatat, că s-a făcut greșală cu reținerile respective? Aveți deci la noi un bon de $60+70=130$ lei de care puteți dispune oricând.

* **Posta Redacției.** D-lui I. R. în B. Articolul „*Quo Usque*” nu-l putem publica în revista noastră „*Înfrățirea Românească*” dela Cluj credem, că-l va publica cu plăcere. Să-l trimitem acolo?

* Ministerul instrucțiunii a dispus abrogarea deciziei prin care absolvenții școlilor normale erau obligați ca la eșirea din școală să-și aleagă locuri în învățământul primar din nouile provincii. Pe viitor vor avea latitudinea să-și aleagă locurile în orice parte a țării.

* Ministerul instrucțiunii a trimis o circulară revizoratelor școlare prin care le pune în vedere că suplinitorii din învățământul primar să fie absolvenți a cel puțin 4 clase secundare.

Numai în cazuri cu totul excepționale și numai unde nu s'ar găsi suplinitori în condițiunile de mai sus, să poată fi admiși și absolvenți a două clase secundare.

*Biblioteca Universității
Cluj.*